

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 120. Ἐξωτερικοῦ: Ἐτησίᾳ δραχ. 65. Τρίμηνι δραχ. 35.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμνηοι καὶ Τρίμνηοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ: 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν ἰνν Δεκεμβρίου ἔλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν ἰνν οἰουμπριε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 47ος

Ἀθήναι, 31 Αὐγούστου 1940

Ἔτος 62ον.—Ἀριθ. 40

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ F. H. BURNETT

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

—Ἡ μαμὰ λέει πὼς τὰ φορέματα τῆς τὰ ἔχει δώσει κάποιον κορίτσι πολὺ πλούσιον ποὺ δὲν τὰ φορεῖ πιά γιατί τῆς ἔχουν παλιώσει. Ἀπὸ τὸ σχολεῖο τὴν στέλνουν ἔξω γιὰ τὰ ψώνια καὶ διάφορες ἄλλες δουλειῆς μὲ τὸ χειρότερον καιρὸ.

Ἡ Σάρα κατέβαινε τὴ σκάλα ποὺ ὀδηγοῦσε στὸ ὑπόγειο τοῦ σχολείου τρέμοντας καὶ νοιώθοντας τὸ κεφάλι τῆς ἄδειο.

«Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ γνωρίζω ποῖο εἶναι αὐτὸ τὸ κοριτσάκι ποὺ πάει νὰ βρῇ;» ἔλεγε μέσα τῆς.

Καὶ κατέβηκε στὸ ὑπόγειο σφίγγοντας ἐπάνω τῆς τὸ καλάθι τῆς ποὺ τῆς φαινόταν ἀβάσταχτα βαρὺ, ἐνῶ ὁ μπαμπᾶς τῆς Μεγάλῃς Οἰκογένειας ἔτρεχε νὰ πάρῃ τὸ τραῖνο ποὺ θὰ τὸν ἐπήγαγε στὴ Στοκχόλμη, ὅπου θὰ ἔκανε ὅ,τι θὰ ἦταν δυνατὸν γιὰ νὰ βρῇ τὴν κόρη τοῦ λοχαγοῦ Κρήβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Τί εἶδε καὶ τί ἄκουσε ὁ Τυροφαγᾶς

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἀπόγευμα στὴ σοφίτα τῆς Σάρας γίνονταν πολὺ παράξενα πράγματα. Μόνο ὁ Τυροφαγᾶς μπορούσε νὰ τὰ ἰδῇ καὶ νὰ τὰ ἀκούσῃ, ἀλλὰ αὐτὸς εἶχε τρομοκρατηθῇ σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε ἔτρεξε νὰ χωθῇ στὴν τρύπα τοῦ μὲ ὅλη τὴ γρηγοράδα τῶν ποδιῶν τοῦ καὶ μόνον ὕστερα ἀπὸ πολλὴν ὥρα τόλμησε νὰ βγάλῃ τρέμοντας τὴ μουσουδίτσα τοῦ νὰ ἰδῇ τί τρέχει.

Ἀπὸ τὴν πρῶνὴν ὥρα ποὺ ἡ Σάρα εἶχε κατεβεῖ κάτω, στὴ σοφίτα βασίλευε ἡ πιδ ἀπόλυτη ἡρεμία. Τὴ νεκρικὴ αὐτὴ γαλήνη δὲν ἔκοβε παρὰ ἡ σιγανὴ βροχὴ ποὺ ἔπεφτε ἀ-

πάνω στὰ κεραμίδια καὶ στὸ τζάμι τοῦ φεγγίτη. Ὁ Τυροφαγᾶς ἔδρισκε τὴν ἡμέρα πολὺ μελαγχολικὴ καὶ ὅταν ἡ βροχὴ γιὰ λίγη ὥρα ἔσταμάτησε τὸ σιγανὸ ρυθμικὸ τῆς κρότο, ἀποφάσισε νὰ κἀνῃ ἕνα μικρὸ ἐξερευνητικὸ γύρο. Ἀφοῦ τριγύρισε καὶ μυρίστηκε παντοῦ ἀνακάλυψε στὸ τέλος ἕνα ὑπέροχον ψίχουλο ποὺ εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὸ τελευταῖον γεῦμα, ὅταν ἕνας παράξενος θόρυβος ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὰ κεραμίδια ἐτράβηξε τὴν προσοχὴ τοῦ. Σὲ λίγο εἶδε μὲ χτυποκάρδι τὸ φεγγίτη νὰ ἀνασηκῶνται καὶ στὸ ἀνοιγμα νὰ παρουσιάζεται ἕνα μελαψὸ πρόσωπο καὶ ὕστερα ἀπὸ πίσω τοῦ ἕνα ἄλλο καὶ τὰ δυὸ μαζί νὰ κοιτάζουν κατὰ μέσα. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ Ράμ-Ντάς· ὁ ἄλλος ἕνας νέος ποὺ τὸν εἶχε προσλάβει γραμματέα τοῦ ὁ «κύριος

ἀπὸ τῆς Ἰνδίας». Μὰ ὁ Τυροφαγᾶς δὲν ἤξερε τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά. Ἐνὰ μονάχα γνώριζε: πὼς αὐτοὶ οἱ δυὸ ἄνθρωποι βεβήλωναν τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴ σιωπὴ τῆς σοφίτας τοῦ οὔ. Καὶ ὅταν ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὸ μελαχροινὸ πρόσωπο ἀφέθηκε νὰ γλυστρήσῃ ἀπὸ τὸ φεγγίτη, τόσο ἐλαφρὰ καὶ ἀθόρυβα, ὥστε οὔτε ὁ παραμικρὸς κρότος δὲν ἀκούστηκε, ὁ Τυροφαγᾶς ἔκανε παρעוּתִּים μεταβολὴ καὶ ἔδραμε πρὸς τὴν τρύπα τοῦ τρομοκρατημένους.

Τώρα καὶ πολὺν καιρὸ δὲν φοβόταν πιά τὴ Σάρα. Ἦξερε πὼς αὐτὴ δὲν τοῦ ἔρριχνε παρὰ νόστιμα ψιχουλάκια καὶ πὼς δὲν ἔκανε ἄλλο θόρυβο παρὰ νὰ τοῦ σφυρίζῃ ἀπαλὰ-ἀπαλά. Αὐτοὶ οἱ ἄγνωστοι ὅμως ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνα πλάσματα. Ὁ Τυροφαγᾶς ταμπουρωμένως μέσα στὴ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τρεῖς ἀδελφούλες στὴ θάλασσα
Ἀνεκινώθη ἀπὸ τὸν Μπατέρεν

φωλιά του τούς κοίταζε από τη χαρμάδα του τοίχου με τα γυαλιστερά ματάκια του γεμάτα αγωνία. Κατάλαβε άραγε τί έκαναν αυτοί οι δυο μέσα στην κάμαρα; Αυτό δεν ξέρω να σάς το πω. Μά κι' αν ακόμη το είχε καταλάβει, πάλι θα είχε παραξενευτεί σε μεγάλο βαθμό από όσα έβλεπε.

Ο γραμματέας, ένα νεώτατο παλληκάρι, πέρασε από το φεγγίτη με την ίδια σχεδόν ευλογισία που είχε περάσει κι' ο Ράμ Ντάς. Τη στιγμή που πατούσε το πόδι του στο πάτωμα είδε την ούριτσα του Τυροφαγά που τρύπωνε στον τοίχο.

— Ποντικός ήταν; ρώτησε σιγανά τον Ράμ Ντάς.

— Μάλιστα σα χίμπι, απάντησε ο Ράμ Ντάς στέν ιδίο τόνο. Όλοι οι τοίχοι είναι γεμάτοι.

— Πφφ! έκανε ο νέος. Άπορώ πώς ή μικρή δεν τούς φοβάται.

Ο Ράμ Ντάς έκανε ένα κίνημα με το χέρι του και χαμογέλασε με σεβασμό. Έφθονον βρισκόταν μέσα στο δωμάτιο της Σάρας του φαινόταν πώς ήταν ο αντιπρόσωπός της παρ' όλο που ή μικρή δεν του είχε μιλήσει παρά μια φορά μονάχα.

— Αυτό το κορίτσι τ' αγαπάει όλα τα πλάσματα του κόσμου και μ' όλα μπορεί και συνεννοείται, απάντησε. Δεν μοιάζει με τ' άλλα τα παιδιά. Τη βλέπω, δίχως να με βλέπει. Σκαρφαλώνω αθόρυβα επάνω στη σκεπή και πολλές φορές την κοιτάζω τη νύχτα που κοιμάται. Συχνά από τον φεγγίτη την παρακολουθώ δίχως αυτή να το πάρη είδηση. Τόν ποντικό που είδατε τόν έχει ήμερώσει και τόν τρέφει με ψιχουλάκια που του φέρνει από κάτω. Τα σπουργιτάκια μαζεύονται εύθες μόλις τα φωνάζει. Τό δυστυχισμένο δουλάκι, που βλοι έδω μέσα το δένουν και το βρίζουν, σ' αυτήν έρχεται και ζητάει αποκούμπι και παρηγοριά. Ένα πολύ μικρό κοριτσάκι ανεβαίνει συχνά έδω και την βλέπει κρυφά και ένα άλλο μεγαλύτερο, που φαίνεται πώς την λατρεύει και που δε χορταίνει να την ακούει. Η κυρία του σπιτιού, που είναι μια πολύ κακή γυναίκα, τη μεταχειρίζεται σαν παρία: μά αυτή, το κοριτσάκι που κάθεται έδω μέσα, κρατάει πάντα το κεφάλι της ψηλά, σαν να ήταν από βασιλικό αίμα.

— Είσαι καλά πληροφορημένος σχετικά μ' αυτή τη μικρούλα, παρατήρησε ο γραμματέας.

— Ξέρω τη ζωή της από το πρωί ως το βράδυ, απάντησε ο Ράμ Ντάς. Ξέρω την ώρα που φεύγει και την

ώρα που γυρίζει, γνωρίζω τη μεγάλη θλίψη και τις μικρές της χαρές: ξέρω πώς κρύνει, ξέρω πώς πεινάει. Την έχω ιδεί να μελετάει σκυμμένη στα βιβλία της ελσμοναχη ως τα μεσάνυχτα. Είδα της φίλες της να έρχονται κρυφά και να τη βλέπουν και είδα πόση ευχαρίστηση ένοιωθε να γελάει και να κουβεντιάσει μαζί τους (γιατί τα παιδιά, και τα πιο φτωχά ακόμη μπορεί να είναι ευτυχισμένα για λίγες στιγμές). Άν άρρώσταινε θα το μάθαινα και θα έρχόμουν να την περιποιηθώ, αν μπορούσα.

— Είσαι απολύτως βέβαιος ότι κανείς άλλος εκτός από αυτή την ίδια δεν μπαίνει σ' αυτό το δωμάτιο και ότι δεν διατρέχουμε κανένα κίνδυνο να γυρίσει ενόσω είμαστε έμετς έδω και να μάς ανακαλύψει; — Άν μάς έδρισκε έδω μέσα θα έτρώμαζε φοβερά και δεν θα μπορούσε πια να πραγματοποιηθώ το σχέδιο του σαχίμπ Κάρριφορντ.

— Μόνο αυτή ή ίδια ανεβαίνει ως έδω ψηλά, απάντησε ο Ράμ Ντάς. (Ακολουθεί)

KATHERINE MANSFIELD

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ

(Συν. από το προηγ. και τέλος) —

Μια μέρα ή μητέρα της άρρώστησε ξαφνικά και κατέθηκε στην πόλη μαζί με τη γιαγιά μέσα σ' ένα κλειστό άμάξι.

Τό κοριτσάκι έμεινε μόνο του στο σπίτι μαζί με την Άλίκη, την υπηρέτρια. Στο διάστημα της ήμέρας όλα πήγαν καλά, μά την ώρα που ή Άλίκη την έβαζε να κοιμηθώ την έπιασε μεγάλος τρόμος.

— Και τί θα κάνω αν ιδώ κανένα άσχημο όνειρο; ρώτησε. Βλέπω πολύ συχνά και τότε ή γιαγιά με παίρνει στο κρεβάτι της—δεν μπορώ να μένω μέσα στο σκοτάδι, όλα γίνονται μυσμυριστά ένα γύρω—λοιπόν τί θα κάνω αν ιδώ το άσχημο όνειρο;

— Δεν έχεις να κάνης τίποτε άλλο παρά να κοιμηθής, μικρούλα μου, της απάντησε ή Άλίκη, βγάζοντάς της τα καλτσάκια της και τινάζοντάς τα επάνω στο κάγκελο του κρεβατιού. Και κοίταξε να μην βάλης τίποτε άγριοφωνάρες και ξυπνήσης τόν καυμένο τόν μπαμπά σου.

Μά ο συνειθισμένος επιάλτης ξαναφάνηκε: ο χασάπης, που όπλισμένος μ' ένα μαχαίρι και με μια θηλειά, έρχόταν κατά πάνω της, δολένα πιο κοντά, χαμογελώντας με

το άπαίσιο χαμόγελό του· κι' αυτή δεν μπορούσε ούτε να σειστή· έμενε καρφωμένη εκεί στη θέση της και μόνο φώναζε: «Γιαγιά! Γιαγιά!».

Ξύπνησε τρέμοντας δλόκληρη και είδε τόν πατέρα της μπρός στο κρεβάτι της μ' ένα κερί στο χέρι.

— Τί σου συμβαίνει; τη ρώτησε. — Ω, ένας χασάπης— ένα μεγάλο μαχαίρι—θέλω τη γιαγιά!

Έσβυσε το κερί, έσκυψε, και παίρνοντας το παιδί στην άγκαλιά του, το κουβάλησε περνώντας όλο το μακρύ διάδρομο ως τη μεγάλη κρεβατοκάμαρα. Επάνω στο κρεβάτι ήταν μια έφημερίδα κι' ένα μισοκαπνισμένο πούρο στεκόταν σε ίσοροπία επάνω στη λαμπίτσα του κομμοδίνου. Έρριξε την έφημερίδα χάμω, πέταξε το πούρο στο τζάκι, ύστερα ξάπλωσε το παιδί στο κρεβάτι, το σκέπασε προσεκτικά και έπεςε κι' ο ίδιος κοντά του. Μισοκοιμισμένη και τρέμοντας ακόμη από την ανάμνηση του φρικαλέου χαμόγελου του χασάπης, ή μικρούλα σφίχτηκε επάνω στον πατέρα της, έχωσε το κεφάλι της κάτω από τη μασχάλη του και έπιασε σφιχτά με το χέρι της το σακκάκι της πυτζάμας του.

Τό σκοτάδι έπαψε πια να της προξενή φόβο· έμεινε ακίνητη.

— Έλα, τρίψε τα ποδαράκια σου επάνω στα δικά μου για να τα ζεστάνης, της είπε ο πατέρας της.

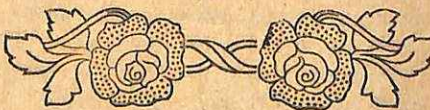
Καθώς ήταν άποκαμωμένος τόν πήρε ο ύπνος πριν απ' τη μικρή. Τό κοριτσάκι ένοιωσε τότε ένα περίεργο αίσθημα να την κυριεύει. Ο καυμένος ο μπαμπάς! Δεν ήταν δά και τόσο γίγαντας! — και δεν είχε και κανέναν για να τόν φυλάει! Ήταν πιο αυστηρός από τη γιαγιά, μά ήταν αυστηρός για το καλό. «Κι' ήταν άναγκασμένος να δουλεύει κάθε μέρα και γύριζε τόσο κουρασμένος, που δεν μπορούσε να είναι σαν τόν κ. Μκκντόναλτ. Κι' αυτή, που τού είχε στήσει όλα τα όραια του γραψίματα!

Κουνήθηκε λιγάκι και έβγαλε ένα βαθύ άναστεναγμό.

— Τί έχεις, τη ρώτησε ο πατέρας της. Κανένα όνειρο πάλι;

— Ω, είπε το κοριτσάκι. Τό κεφάλι μου είναι επάνω στην καρδιά σου. Την ακούω που χτυπάει. Τί μεγάλη καρδιά που έχεις, μπαμπά μου αγαπημένε!

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Ο ΥΠΕΡΦΡΟΝΙΜΟΣ ΤΡΕΛΛΟΣ

Άγαπητοί μου,

ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ είκοσι χρόνια από το θάνατο του Κωσταντίνου Χατζόπουλου και, μ' αυτή την ευκαιρία, πολλοί λόγος ξανάγινε για το συγγραφέα του «Φθινόπωρου» και τόν μεταφραστή του «Φάουστ». Θα τόν ξέρετε βέβαια από τα Νεοελληνικά σας. Γιατί και σαν ποιητής έγραψε μουσικώτατους υποβλητικούς στίχους, και σαν πεζογράφος έδωσε πρότυπα λογοτεχνικής πεζογραφίας στη δημοτική γλώσσα. Δεν μπορεί λοιπόν οι συλλέκτες τών Νεοελληνικών Άναγνώσμάτων να μη σάς έδωσαν δείγματα και της σπουδαίας εργασίας του Κωσταντίνου Χατζόπουλου.

Είμαι πολύ περίεργο αυτό που θα σάς πω τώρα: Για τόν πόν καιρό, τόν έξοχο αυτό λογοτέχνη τόν είχα για τρελλό, ή τουλάχιστο για μισότρελλο! Τόν έγνώρισα όταν ήταν πολύ νέος, συνομιλικός μου σχεδόν, κι' από τότε μου έκανε την εντύπωση πώς δεν ήταν διανοητικώς ίσοροπημένος. Κι' όσο περνούσαν τα χρόνια, τόσο πιο ανισόροπος μου φαινόταν. Γιατί είχε συχνά άληθινές εξάψεις, κι' ακόμα γιατί είχε μανία με τις φάρσες και σκάρωνε τέτοιες καθεμέρα, ώστε να μην ξέρουμε ποιά ήταν τα σοβαρά του και ποιά τάζετα του. Πολλοί άνθρωποι έχουν στιγμές τρέλλας και πολλοί αγαπούν να κάνουν φάρσες για να γελούν. Άλλά ο Χατζόπουλος το παράκανε, αφού κι' οι εξάψεις του, καθώς μάς βεβαίωνε ύστερα, ήταν προσποιητές, δηλαδή φάρσες!

Και θα σάς διηγηθώ τη μεγαλύτερη απ' όσες έκαμε, που έχει μείνει ιστορική. Ήταν τότε στη Γερμανία. Πριν φύγει, συνεινόθηκε με τόν Παύλο Νιρβάνα, που ήταν και γιατρός, να τού δώση οδηγίες για να προσποιηθώ μια πραγματική, «επιστημονική» φρενοπάθεια, και να τόν έχω ύστερα για μάρτυρα. Κι' από τη Γερμανία άρχισε να στέλνει στο έδω φίλους του κάτι φοβερά γράμματα, πολυσέλιδα, πυκνογραμμένα, έξωφρενικά, άνεκδιήγητα. Έστελνε στόν Παλαμά, στόν Πορφύρα, στό Νιρβάνα τόν ίδιο, σε μένα, σε άλλους. Κι' όλοι ήταν καταλυτημένοι που «δ καιμένος ο Κώστας πάει, τρελλάθηκε». Γιατί πειδός μπορούσε να φαντασθώ πώς φρόνιμος άνθρωπος θάχανε τόν καιρό του — και που;

στη Γερμανία! — για να γράφω τόσο πολλά και μεγάλα γράμματα, με τό σκοπό να τόν πάρουν για τρελλό! Κι' αυτό βάσταξε μήνες. Άλλά ήρθε καιρός που ο Χατζόπουλος θα γύριζε. Έγραψε τότε στο Νιρβάνα να φανερώση τη φάρσα στους φίλους, που άνακουφίστηκαν και χάρηκαν πολύ. Μόνο ο Παλαμάς ήταν πειραγμένος. Κι' όταν έμαθε την άλήθεια, θεώρησε μεγάλη άσέβεια τα τρελλογράμματα του Χατζόπουλου και σ' αυτόν και στούς άλλους. Ά, τέτοια άσεία δεν τά σήκωνε ο Παλαμάς, και με το δίκιο του... Κι' ο Χατζόπουλος γύρισε. Έπειδή δεν τολμούσε να παρουσιασθώ μόνος του στο μεγάλο ποιητή, τού τόν πήγε ο Νιρβάνας.

— Σου παρουσιάζω τόν Χατζόπουλο γνωστικό, τού είπε καθώς έμπαιναν κι' οι δυο μαζί στο γραφείο του.

Ο Παλαμάς συνωφρυώθηκε, έτεινε ψυχρά το χέρι στόν Χατζόπουλο και τού είπε αυστηρά:

— Έγώ όμως θα εξακολουθήσω να σε θεωρώ τρελλό.

Δεν ξέρω αν το έκράτησε αυτό ο Παλαμάς. Έγώ όμως, αν και δεν είχα πειραχθεί καθόλου από την

«άσέβεια», εξακολούθησα να θεωρώ τρελλό τόν μεγάλο φαρσέρ. Γιατ' είχα και τα προηγούμενα που μ' έκαναν ναμφιδάλω για την διανοητική του ίσοροπία. Έτσι δυσπιστούσα και στα γραπτά του, στα έργα του, όπως δυσπιστώ πάντα στα έργα ανθρώπων που τούς ξέρω γι' ανισόροπους. Και μόνο όταν έλειψε ο άνθρωπος (1920) και δεν είχα πια την εντύπωση που μου έκανε ζώντας, μπόρεσα να ξαναδιαβάσω τα έργα του, να τά θαυμάσω, και να συμπεράνω πόσο φρόνιμος — υπερφρόνιμος — έπρεπε να είναι αυτός ο τρελλός για να γράφω τέτοια έργα!

Τα τελευταία χρόνια, ο ποιητής Μαλακάσης, παιδικός του φίλος, δεν τά είχε καλά μαζί του. Άλλά στο θάνατό του έγραψε το θαυμάσιο αυτό επίγραμμα:

Γύρω σε κάποιο πράσινο κλωνί που θά σε στέψη —
Μ' όλο που από πολυκαιρή ψυχρότη άποξενώσαμε —
Θά πλέσω με βαρεία καρδιά και πικραμένη σκέψη,
Τά ρόδα μιάς τριανταφυλλιάς που νέει μαζί φυτέψαμε.

Κι' εγώ δεν τάχα πάντα καλά με τόν Χατζόπουλο. Μά κι' εγώ, αν μπορούσα, ένα τέτοιο θα τού έγραφα.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΜΑΓΕΜΜΕΝΟ ΡΟΔΟ

4.

Η νεράιδα Εύτυχία τράβηξε τότε ένα ρόδο από την άνθινη γιορλάντα που στόλιζε τα μαλλιά της, και το έδωσε τού Φλωρόκη λέγοντας:

— Πάρε το μαγεμένο αυτό ρόδο. Είναι το πιο πολύτιμο δώρο που θά μπορούσα να σου κάμω για το καλό που μου έκαμες.

Άλήθεια, ήταν ένα παράξενο ρόδο: τó μισό κάτασπρο, τó άλλο μισό άλικο, και τó κοτσάνι διάφανο σαν κρυστάλλενο.

— Ω, σ' ευχαριστώ πολύ, της είπε ο Φλωρόκης· είναι όραίο, τó βλέπω· μά τί άλλη χάρη έχει;

— Έχει πολλές, άποκρίθηκε ή νεράιδα. Όταν θέλεις να μάθης τί αξίζει ένας φίλος σου, δός του να μυρίση τó άσπρο μέρος τού ρόδου· αν είναι πιστός κι' ελκρινής, τά φύλλα θά

μείνουν φρέσκα· αν είναι άπιστος και δόλιος, τὰ φύλλα θὰ κιτρινίσουν και θὰ ξεραθοῦν. Θὰ σοῦ χρειασθοῦν κάποτε χρήματα πολλά; Δὲν θὰ χῆς παρὰ νὰ κουνήσης τὸ ἄλικο μέρος τοῦ ῥόδου, κι' ὅσο τὸ κουνᾷς, θὰ πέφτει μπροστά σου βροχὴ ἀπὸ χρυσάφι. Θὰ θελήσης κάποτε νὰ γίνῃς ἄδρατος; Βάλε στὸ στόμα σου τὸ χρυστάλλινο κοτσάνι. Κι' ἂν θελήσης νὰ πᾶς σ' ὁποιοδήποτε μέρος, και στὸ πιδ μακρινό, ἀρκεῖ νὰ πῆς τῶνομά του, μετὸ κοτσάνι στὸ στόμα σου, και θὰ μεταφερθῇς στὴ στιγμή. Καὶ τώρα σὰφηνώ, γιατί ἔχω κι' ἄλλους ἀνθρώπους νὰ βοηθήσω. Ἀλλὰ κάποτε μπορεῖ νὰ σὲ ξαναῖδῶ. Ἄν βοεθῇς σὲ κίνδυνο και μετὸ φωνάξης, θὰ τρέξω, θὰ πετάξω κοντά σου και θὰ σοῦ δώσω βοήθεια. Χαῖρε!

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ νεοαῖδα Εὐτυχία ἔγινε ἄφαντη. Τότε ὁ Φλωράκης ἐκάρωσε τὸ μαγεμένο ῥόδο στὴ χρυσοκέντητη στολή του, καβαλλίκεψε τὸν Ἀστράφτη του, και χαρούμενος τράβηξε μπροστά.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΕΡΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΑΛ. ΒΑΔΙΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐδρεξε λοιπὸν κι' αὐτὸς τὸ μαντίλι του κι' ἔτρεξε γλήγορα στὸ μέρος ποῦ εἶχε ἀφήσει τὸν Μιχαλάκη και τὸν Φραγκίσκο.

Ὁ δὺσπιστος Μιχαλάκης σὰν ἐννοίωσε στὸ μέτωπό του τὸ ὑγρὸ και δροσερὸ μαντίλι πίστεψε πιά πὺς βρέθηκε νερὸ και συνήλθε ἀμέσως. Ἔτσι μπόρεσε και βοήθησε τὸν Γιάννη νὰ σηκώσουν τὸν Φραγκίσκο, ποῦ ἦταν πάντα ἀναίσθητος και νὰ τὸν πᾶν κοντὰ στὸν βράχο. Ἐκεῖ πῆραν και οἱ δυὸ μετὶς φοῦχτες τοὺς νερὸ και τῆχσαν στὸ πρόσωπο τοῦ Φραγκίσκου ποῦ σὲ λίγο ἀνοιξε τὰ μάτια του.

Ἡ χαρὰ τοῦ Γιάννη και τοῦ Μιχαλάκη τὴ στιγμή ἐκείνη δὲν περιγράφεται.

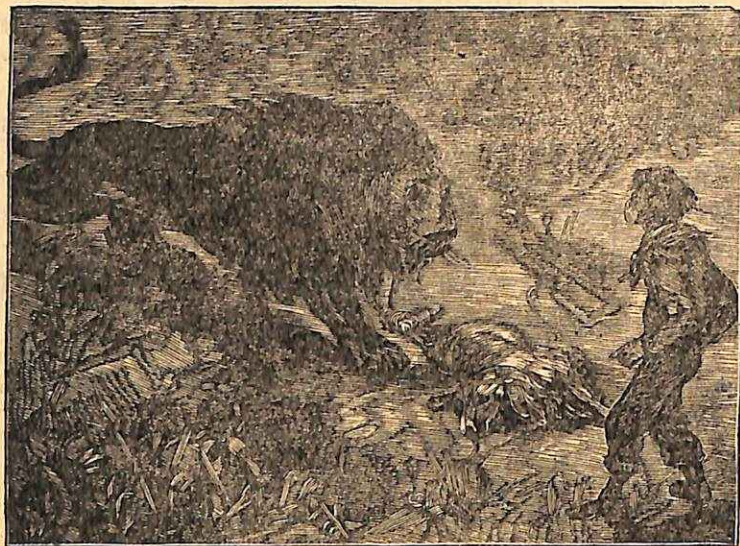
Ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὺς ὁ Φραγκίσκος εἶχε πιά κι' αὐτὸς συνέλθει, τότε μονάχα ὁ Γιάννης συλλογίστηκε τὸν ἑαυτό του. Ἐπαπλώθηκε δηλαδὴ χάμω κι' εἶπε, κι' εἶπε νερὸ βρέχοντας ὕστερα τὸ πρόσωπό του και τὰ χέρια του.

Τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ὁ Μιχαλάκης ποῦ εἶχε κιόλας ξεχάσει τ' ἀπελπισμένα λόγια ὅσα λίγη ὥρα πρὶν εἶχε πεῖ. Τώρα τοῦ φαινόταν πὺς ὅλα πῆγαιναν καλὰ και δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ ξαναρχίσουν τὴν πορεία τους.

— Μὴ βιάζεσαι, Μιχαλάκη μου, ἔλεγε ὁ Γιάννης πρέπει νὰ περιμένουμε νὰ δῶς, ὁ ἥλιος, γιατί τότε θὰ μπορέσουμε νὰ περπατήσουμε καλύτερα κερδίζοντας ἔτσι ὅσην ὥρα χάσαμε. Ἐπειτα, πόσην ὥρα νο-

μίζεις πὺς χρειάζομαστε ἀκόμη γιὰ νὰ φθάσουμε στὸ Βοῦ - Ἰζέλ; Τὸ πολὺ μιὰ ὥρα.

Ἀλλὰ ἡ μιὰ αὐτὴ ὥρα ἦταν μακρύτερη ἀπ' ὅ,τι φαντάστηκε ὁ Γιάννης. Ἡ ἀτμόσφαιρα στοὺς τόπους αὐτοὺς εἶναι πολὺ διάφανη και γι' αὐ-

Τὸ λεοντάρι προχωρεῖ ἐναντίον τοῦ Γιάννη.

τὸ τὰ πράγματα φαίνονται πιδ κοντὰ ἀπὸ ὅ,τι στ' ἀλήθεια εἶναι.

Ἦταν πιά νύχτα ὅταν τὰ τρία παιδιὰ βρέθηκαν στὸ δροπέδιο τοῦ Βοῦ - Ἰζέλ. Μὰ ἀλλοῖμονο! ἐκεῖ εἶδαν πὺς τὰ δεινὰ τοὺς δὲν εἶχαν ἀκόμη τελειώσει. Τὸ δροπέδιο ἦταν πολὺ μεγάλο, εἶχε πολλὰ ὑψώματα και γενικὰ ἦταν τόσο ἀνώμαλο ποῦ γινόταν πολὺ δύσκολο νὰ μπορέσουν νὰ φάξουν και νὰ βροῦν ἐκεῖνο ποῦ ζητούσαν.

Τοῦ κάκου κοίταζαν παντοῦ στὸ σκοτάδι. Δὲν μπόρεσαν νὰ διακρίνουν τίποτα ποῦ νὰ τοὺς ἔλεγε ὅτι κεῖ κάπου ἦταν ὁ θεῖος τους Θωμᾶς. Ἀφουγκράζονταν μετὸ προσοχὴ ἀλλὰ δὲν ἄκουγαν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὶς φωνὲς τῶν τσακαλιῶν ποῦ ἔρχονταν ἀπὸ μακριὰ και τὶς κλαψιάρι-

κες κραυγὲς ποῦδγαζαν τὰ νυχτοπούλια.

Μέσα στὴ νύχτα ὁ Γιάννης διάκρινε λίγα βήματα πιδ μακριὰ κάτι ἀραιοὺς θάμνους. Ἐσκέφθηκαν λοιπὸν πὺς θάταν φρόνιμο νὰ καταφύγουν ἐκεῖ και νὰ περάσουν τὴ νύχτα. Ὑστερα ὅμως συλλογίστηκε πὺς κάτω ἀπ' τὰ κλαδιά ἐκεῖνα μπορεῖ νὰ φώλιαζαν φαρμακερὰ φίδια και γι' αὐτὸ τοῦ φάνηκε καλύτερο νὰ μείνουν στὸ ἀνοιχτὸ μέρος. Καὶ κατακουρασμένα ἀπὸ τὶς τλαιπωρίες και τὶς συγκινήσεις ξαπλώθηκαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ Μιχαλάκης και ὁ Φραγκίσκος ἦταν μάλιστα τόσο κουρασμένοι ποῦ σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκαν βαθειὰ ξεχνώντας ὅλα.

Μονάχα ὁ Γιάννης ἔμεινε ἄγρυπνος.

Τὸ καϊμένο τὸ παιδί καταλάβαινε ὅτι ἐκεῖ ποῦ βρίσκονταν αὐτὸς και τ' ἀδελφία του τοὺς παραμόνευε κάθε λογῆς κίνδυνος.

Ἀπὸ τὸν κόπο και τὴν πείνα αἰσθάνονταν ἀδυναμία ποῦ τὸν ἔκανε νὰ βλέπη μπροστά του πλάσματα τῆς φαντασίας του. Τοῦ φαινόταν λόγου χάριν ὅτι περνοῦσαν μπροστά του σκιὲς φοβερὲς και πελώριες, πὺς ἄκουε μουγκρίσματα, τόσο ποῦ τὸ αἷμα του πάγωνε στὶς φλέβες του, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ ξεχωρίσῃ ἂν ὅλα αὐτὰ ἦταν ἀληθινὰ ἢ τὰ φανταζόταν ὁ ἴδιος.

Τώρα ποῦ δὲν ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ὑποκρίνεται τὸν γενναῖο γιὰ

νὰ δίνει θάρρος στ' ἀδελφία του, μιὰ κι' αὐτὰ κοιμόνταν ἡσυχα, καταλάβαινε πὺς οἱ δυνάμεις του ἦταν λιγώτερες και πὺς τὸν ἔπιανε ἕνας ἀκατανόητος φόβος ποῦ δὲν τὸν εἶχε αἰσθανθῇ ἄλλη φορὰ και ποῦ δὲν μπορούσε νὰ τὸν διώξῃ. Στὴν ἀπελπισία του ἔπιασε τὸ κεφάλι τοῦ Ἀλῆ και τὸ ἀκούμπησε στὸ στήθος του, ἐνὼ τὸ πιστὸ ζῶο ἔγλυφε τὰ χέρια τοῦ μικροῦ του κυρίου σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε:

— Μὴν φοβάσαι, μικρούλη μου, κι' ἐγὼ εἶμαι ὡ κι' ἔχω τὰ μάτια μου τέσσερα.

Ἐξαφνὰ ὁ Γιάννης κατὰλαβε τὸν Ἀλῆ νὰ σηκώνῃ τὸ κεφάλι του και ἄκουσε τὸ ζῶο νὰ γρυλλίξῃ ὑπόκωφα, σὰν νὰ σίμωνε τῶν τσακαλιῶν ποῦ ἔρχονταν ἀπὸ μακριὰ και τὶς κλαψιάρι-

Ὁ Γιάννης ἐτέντωσε κι' αὐτὸς

ΣΤΗ ΣΑΡΑ

Ἀκριβὸ τοῦ πατέρα σου βλαστάρι
Ἡ δόξα τοῦ σκολιοῦ σου τὸ καμάρι,
Μέσ' στὴν αἰθέρια κάμαρά σου
Στὰ μεταξένια τὰ φορεματά σου
Μέσ' στὴς λαμπρὲς γιορτῆς τὴ γοητεία
Καθὼς κρατοῦσες στὴν ἀγάλη
Τὴν τελευταία σου κούκλα τὴ μεγάλη
Πλημμυρισμένη ἀπὸ εὐτυχία. . .
Στὰ πιδ γλυκὰ ὄνειρά σου μέσα
Μικρὴ μου πριγκιπέσσα,
Ἦρθε τὸ μήνυμα τῆς συμφορᾶς σου,
Πουλᾶκι, νὰ σοῦ κόψῃ τὰ φτερά σου!
Κι' ἔγινε ἡ κάμαρά σου ἡ βελουδένια
Σοφίτα, μετὸ γεμμένη τὴ σκεπὴ
Κλειστή, ξεχασμένη στὴ σιωπὴ,
Ἀπ' τὴ δουλειά, κι' ἀπὸ τὴν ἐννοια. . .
Στὴν πολυθρόνα τὴν σπασμένη
Γέρνεις τὸ βράδυ κουρασμένη.
Ἄλλος κανεὶς στὴν κάμαρά σου,
Ἀπὸ τὴν κούκλα τὴν παλιά σου,
Τὴν Ἐμιλ, τὴν πολυαγαπημένη,
Ποῦ σὲ κοιτάζει λυπημένη. . .
— Ἀχ, μέσ' στὴ θύελλα τόσο μόνο
Ἐνα δειντράκι τρυφερό
Πὺς νὰ βαστάξῃ τέτοιον πόνο
Τέτοιον παράπονο πικρό. . . —
Ἐάφνου, τὴν ἀγκαλιάζεις και τῆς λές:
— Ἐμιλ, πέθανε ὁ μπαμπᾶς, και κλαῖς. . .

Μὰ ὅσο κι' ἂν σ' ἔρριξεν ἡ πόρτα,
Παιδί γενναῖο,
Ξέρεις και τώρα
Νὰ βρίσκῃς στὴ ζωὴ σου
Κάτι τὸ νέο
Γιὰ νὰ ὁμορφάνῃς
Τὴ φυλακὴ σου.
Ξέρεις καινούργια ὄνειρα νὰ ὑφαίνῃς,
Ξέρεις νὰ ζῆς και νὰ ὑπομένῃς! . . .
Τὸ ψυχικὸ σου μεγαλεῖο
Κι' ἡ εὐγενικὴ πονετικὴ καρδιά σου
Φέρνουν μέσ' στὸ δωμάτιο τὸ κρύο,
Ὡς και τὰ ζῶα συντροφιά σου. . .
Κι' ἡ ταπεινὴ κι' ἡ ἀποδωγμένη,
Ποῦ εὐσπλαχνικὸ πάνω τῆς χέρι
Ἀπλωσες, γιὰ νὰ γίνῃ εὐτυχισμένη
Κλαίει κρυφὰ μαζύ σου κι' ὑποφέρει
Κι' ὅσες μικρούλες κι' ὀρφανὲς και
μόνες
Θέρμανες στὴς ζωῆς σου τὸν Ἀπρίλιο,
Ἐρχονται, χλωμασμένες ἀνεμῶνες,
Γιὰ νὰ ξαναῦρουν τὸ λαμπρὸ τους
[ἥλιο].

Φεγγαβολὰ ἡ ἀγγελικὴ μορφή σου
Ἀπὸ ἀγάπη κι' ἀπὸ καλωσύνη,
Στοργὴ και στὸ ποντικὶ ἀκόμα δίνει,
Ἀληθινὴ Πριγκίπισσα, ἡ ψυχὴ σου!

MARIA ΦΑΛΑΓΓΑ

ΓΕΡΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΕΡΑΜΑΤΑ

— Ἀλοῖμονο, Χριστέ μου! Ὅταν συλλογίζομαι πὺς ἦμουν κι' ἐγὼ μιὰ φορὰ νέα μετὸ δροσερὸ και ροδοκόκκινο πρόσωπο, και τώρα, τί συφορά! Ἀχ, Θε μου, νὰ μὴ σῶνῃ κανεὶς νὰ γερνᾷ, στερεῖται ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ!

— Ἀ, μὴ λές μεγάλα λόγια, κυρὰ συμπεθέρα! Τὰ νειᾶτα περνοῦν ὅπως και τ' ἄλλα ἀγαθὰ τοῦ κόσμου

— Δὲν ἔχει πιά διάθεση νὰ στολίζεται.

— Ἐ, δὲν χάνει ἄδικα τὸν καιρὸ του και κάνει και οἰκονομία.

— Δὲν ἔχει πιά δόντια και δὲν μπορεῖ πιά νὰ φάῃ ἀπ' ὅλα.

— Ἐχει ὅμως πιδ ἐλαφρὸ στομάχι.

— Ἀχ, τί τὰ θέλῃς, ὅταν γεράσῃ ὁ ἀνθρώπος εἶναι πιά δόλοτα ἄχρηστος.

— Ὅχι δά, δὲν εἶναι καθόλου ἀχρηστος. Καμαρώνει τὰ ἐργονάκια του, τὰ χαϊδεύει, τοὺς πλέκει καλτσάκια. . .

— Ὅχι, συμπεθέρα μου, ὁ γέρος δὲν εἶναι ἀχρηστος.

— Ὅχι, δὲν εἶναι ἀχρηστος. Ὅσο ἔχει ἀνθρώπους νὰ τὸν ἀγαποῦν και νὰ τοὺς ἀγαπᾷ. Εἶναι χρήσιμος και πολὺ.

— Ἐ, τί λέτε και σεῖς, παιδιὰ μου; Οἱ γιαιγάδες χρησιμεύουν σὲ τίποτε ἢ εἶναι ἀχρηστος; Μόνον ὅσα ἔχετε μιὰ καλὴ κι' ἀγαπητὴ γιαιγά ἔχετε τί θησαυρὸς εἶναι γιὰ τὰ ἐργονάκια τῆς.

κι' ἐμεῖς δὲν μπορούμε νὰ τὰ ἐμποδίσουμε νὰ μᾶς φύγουν.

— Ναί, μὰ νὰ μὴν μπορῇς πιά νὰ τρέξῃς, νὰ πηδήσῃς, νὰ χορέψῃς! μὰ αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται!

— Ἐ, τί νὰ γίνῃ; κάθεται στὴν πολυθρόνα σου και ξεκουράζεσαι.

— Ἀρχίζει κανεὶς νὰ μὴν ἀκούῃ και καλὰ.

— Τόσο τὸ καλύτερο, γιατί δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀκούῃ ὅλες τὶς ἀνοησίες.

(Ἀκολουθεῖ)

KIMON ΑΛΚΙΑΔΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ

Μιά ήλιαχτιδα
Χαριτωμένη
Και λευκοφώτιστη
Λίγο δειλή
Με γρηγοράδα
Και με λυμπρόδα
'Αλαφρογλύστρησε
Σάν το πουλί,
Κι' όλα χαρήκαν,
Κι' όλα γέλασαν
Μέσα στην κάμαρα
Τη θλιβερή,
Δες και καβάλλα
Στην ήλιαχτιδα,
'Ηρθε λευκόντυτη
Χαρά τρελλή.

Σίφουνας [B]

ΘΑΥΜΑΣΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑΤΑ ΣΟΥ...

'Απόγευμα καλακαιριάτικο. Πήγα να περάσω λίγη ώρα στο σπίτι της Πόπης, πούναυ συμπαθήτριά μου, φιλενάδα μου και φανατική Διαπλάσσο-πούλα.

'Αφού με δέχτηκε, όπως πάντα, χαρούμενα μου λέει:

— Μια στιγμή να ξυπνήσω τον Τάκη. 'Εξή ώρα κι' ακόμη κοιμάται.

'Ο Τάκης είναι ο πιο μικρός αδελφός της Πόπης, ένα αγοράκι ως επτά χρόνων. 'Αξαφνα από το διπλανό δωμάτιο άκούω να τον φωνάζει: 'Υπάτιον!.. Και πάλι: 'Υπάτιον, 'Υπάτιον... 'Απόρησα!

— Μά 'Υπάτιον τον λένε τον Τάκη; τη ρώτησα μόλις ξαναγύρισε.

— Τ' άκουσες; μου λέει και ξεκαρδίσθηκε στα γέλια. Δεν τον φώναζε όμως 'Υπάτιον με ύψιμο, όπως θα φαντάζεσαι, αλλά ήπάτιον με ήπα.

— Και τι θα πη αυτό;

— 'Ηπαρ τι θα πη;

— Συκότι.

— Και το υποκοριστικό του ήπάτιον;

— Συκότι.

— Μπαρά, έτσι όπως το λές, σήνω Τάκη!

Τάχασα κι' έμεινα μ' άνοιχτό το στόμα. 'Υστερα μούρθε να τη δείρω. Δεν τόκαμα γιατί είναι πιο χειροδύναμη από μένα, αλλά και δεν μπόρεσα να μη φωνάξω, όπως κάποτε κι' η Διάπλαση: 'Θαυμαστά τα έργατά σου, 'Ανάνια!.

Αττέ 'Ιρδμ [A]

ΤΟ ΘΡΑΝΙΟ...

Σήμερα το πρωί ο κ. Γυμνασιάρχης, άνέβηκε στο βήμα, με τα γυαλιά στη μύτη και μās έλεγε με επίσημο ύφος:

— Σήμερα, παιδιά, μās έφεραν τα καινούρια θρανία απ' το εργοστάσιο. 'Επειδή όμως δεν είναι πολλά, μερικοί θα καθήσουν στα παλαιά.

Μόλις έμπήκαμε στην τάξη ένας σωστός πόλεμος άρχισε άναμεταξύ μας. Καθένας έσπρωχνε τον άλλον για να καθήση σ' ένα απ' τα καινούρια θρανία. Απ' έδω ακούγονταν φωνές, απ' εκεί κλάματα.

Οι πιο δυνατοί, έσπρωξαν, έτρεξαν

κι' έπιασαν τις καλύτερες θέσεις. Δεν έμνε τώρα, παρά ένα καινούριο θρανίο άδειο. Φρεσκοβαμένο καθώς ήταν με το μύθο και κίτρινο χρώμα του, μās κοιτούσε τόσο προκλητικά!

'Ολοι ριχτήκαμε σάν θηρία σ' αυτό. Μά το θρανίο, που καθώς φαίνεται δεν ήταν καθόλου καινούργιο, μά μόνο φρεσκοβαμένο, δεν άνθεξε το κακόμοιρο σ' αυτήν την επίθεση. Ένα φοβερό «κράκ!» ακούστηκε, το κάθισμα έσπασε και πέντε-έξη μαθητές—μεταξύ των οποίων και ο υποφαινόμενος—βρεθήκαμε άνάσκελα στο πάτωμα.

Τί πανζουρλισμός ήταν εκείνος! Φωνές, κλάματα, γέλια όλα μαζί άντήχησαν στην τάξη κι' άπάνω απ' όλα τρομερή κι' άγρια ή φωνή του Γυμνασιάρχη:

— Ποιος τόκανε αυτό;

Κοκαλώσαμε. Δεν χρειαζόταν δά να του πούμε τους δράστες. Μās είδε ξαπλωμένους φαρδείς-πλατείς να προσπαθούμε να σηκοδούμε.

— Έξήντα στίχους ο καθένας για τιμωρία και πενήντα δραχμές ο καθένας για το θρανίο. Και θα καθήσετε στο πιο παλιό, φώναξε ένω συγχρόνως ή βέργα μās βοηθούσε να σηκοδούμε γρηγορώτερα.

Οι εξήντα στίχοι γράφονται εύκολα. Πώς όμως βγαίνει το πενήνταρικο από τα χέρια του πατέρα;

Βοναπάρτης [B]

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Είμαι μακρυνά...πολύ μακρυνά.Νοσταλγικά σκέπτομαι άλλους διζόντες, ένα γαλανό και πράσινο φόντο, μια αιώνια άνοιξη που στολίζει τα βουνά, τους κάμπους και τα δάση.

'Εδω μου φαίνονται όλα γκριζα και βαρεία. 'Ο ούρανός μέρες τώρα κλαίει κλαίει αδιάκοπα, σιγανά, μονότονα.

Βαρεία ή ψυχή μου κλαίει κι' αυτή. Κι' όμως κάπου σε μια μικρή γωνίτσα της γής τρέχει ή σκέψη μου, σ'ένα μικρό, μαγικό νησάκι, κι' είναι ή άναπόληση του νησιού που κάνει τα μάτια μου να βουρκώνουν. Γι' αυτό έκλαψε σήμερα πολύ ή ψυχή μου διότι ένοσταλγησης έναν γαλανόν ούρανόν, κάτω πράσινα δέντρα, μιάν αιώνια άνοιξη των κάμπων και των βουνών, μια θερμή, μητρική άγκαλιά, την στοργική άγκαλιά της γλυκειάς πατρίδας, και μια έλπίδα γεννημένη μέσα της να ξαναδ ή μια μέρα αυτά που τόσο νοσταλγησης.

Μερεντές [B]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Γιατί τσακώνεστε έτσι, παιδιά;

— Νά, μαμά, παίζουμε με το Γιωργό κι' εκείνος κάνει την άπιομηχανή κι' έγώ τον οδηγώ, μά δεν μ' άφήνει να του βάλω κάρβουνα στο στόμα!

Έθνικόν 'Ιδεώδες

'Ο Μπέμπης κατάπιε μια δεκάρα και ή μαμά έχει τρομοκρατηθεί. Κι' ή Δέλα: —'Ελα, καλέ μαμά κι' έσύ, πώς κάνεις για μια δεκάρα. Πειραχτίσασα

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αθήναι, 42 δδς Εϋριπίδου
την 26 Αυγούστου 1940

ΔΟΙΘΟΝ, το έρχόμενο φυλλάδιο, πρώτο του Σεπτέμβρη, θα είναι δωδεκάσλιδο και θα περιέχει την κρίση της «44ης Κυριακής». 'Ο 'Αναγίας την έτοιμασε εκτενέστατη κι' ο κ. 'Αντ. Ρώτης την εις-κονογραφεί αφρονώτατα. 'Ωστε κρύψετε την όρεξη σας.

Κροακίτη, ή μητέρα σου, σάν παλιά Διαπλάσσοπούλα, δεν μπορούσε να μ'ήσ'εγγράφη κάποια πρωτοχρονιά—περίμενε μόνο να μεγαλώσης αρκετά και να μ'ήθελς πιά παιχνίδια—και να πόσο είσαι ευχαριστημένος από το δώρο της. Σ'ευχαριστούν όλοι για τα καλά σου λόγια, κι' ιδιαίτέρως ο κ. Φαίδων. Την τύχη του κομματιού σου την έμαθε, για το νέο θα περιμένω. Λυσόχαρτο έστειλα.

Εϋτυχώς, Μενχίρ, ή πτώση των θερμοκρασιών ήταν σταθερή, και σήμερα ποθ σου γράφω, δεν φέίνεται έν' αύγδ σε δυο λεπτά» στέν ήλιο του Πειραιώς, όπως τις ήμέρες που μου έγραψες. 'Ότι τα ποιήματά του Μαβίλη εν' έντελώς διαφορετικά απ' αυτά τα «παρορμητικά» που προτιμάς—τά έπίσης ίσως ώρατα—δεν υπάρχει άμφιβολία: έγώ, τώρα, προτιμώ τα ποιήματα του Μαβίλη, αλλά...περι όρέξεως και «ψυχικής συγγενείας» ούδεις λόγος. Μοφ φαίνονται υπερβολικά αυτά που γράφεις για τη «γενική άμορφωσιά». Σήμερα ή άναλογία των μορφωμένων, προπάντων στη νεολαία, είναι αρκετά ίκανοποιητική.

Χαίρω για όλ' αυτά που μου γράφεις, Δούξ 'Υορκέζε. Οι «Σκέψεις» μπορεί να μην ήταν οι δικές σου και τάλλω σου κομμάτι να έπεται. 'Ωραίο το στάδιο του ναυτικού που σκέπτεσαι να κολουθήσης κι' ίσως όταν θα είσαι πλοίαρχος, δεν θα δ-πάρχουν και νάρκες... Δυστυχώς δεν διαθέτω όπηρεσία για παραγγελίες έξω του γραφείου μου, και γι' αυτό δεν μπορώ να σου στείλω τα φυλλάδια της «Ναυτικής 'Ελλάδος» που ζητάς.

Ναι, Φαέθων, πούλν καιρό είχες να μου γράφης... Καταλαβαίνω πώς έμε δυο θαυμασιούς τόμους μου, με μια ειχοσάδα άλλα βιβλία, και με την άνταμοιβή από τέλος της σχολικής χρονιάς, κοντά στη θάλασσα, ο καιρός περνά θαυμάσια. Μόνο να μ'ή με ξεχνάς. «Μερκαντιλισμός» (γαλλ. mercantilisme) είναι το στενό έμπορικό πνέμα, ή το έμποριο που γίνεται μόνο με τον άπληστο πόθο του κέρδους.

Πατρινό Διαβολάκι, αυτό το ψευδώνυμο σου ένέκρινα, καθώς θα είδες στο 34ο φυλλάδιο, άλλ' άργησε ή σειρά του ώραιου γράμματός σου για να σου άπαντήσω. Χαίρω που μπαίνεις και στην κίνηση. Μπορούσε βέβαια να το έκαμες και νωρίτερα, αφού με διαβάζεις 7 τώρα χρόνια, αλλά δεν είναι κι' άργά. Σ' ευχαριστούν όλοι για τα καλά λόγια, κι' έγώ έλπίζω να μ'ό γράφης συχνά. 'Οδηγό έστειλα.

Δέσποινα των Θαλασσών, χαίρω πολύ που έπιασε ή εύχη μου και το 15 σου στά μαθηματικά έγινε 20. Κι' ο γενικός σου βαθμός 19 έκτακτος. Για το άλλο ζήτημα, ο κ. 'Α. γνωρίζει μερικές άπ' αυτές τις κυρίες κι' ευχαρίστως θα φροντίσ η αλλά πρέπει νάρχης να τον ιδής για να συνεννοηθής.Τά που και πώς όταν είναι αντί του ό όποιος και του όποιου, θέλουν

βαρεία: ο άνθρωπος που ήρθε, μου έλεγε πώς θάρρη κι. κι' όταν είναι έπιρρήματα τόπου και τόπου, θέλουν περισπωμένη: που πώς: πώς το έκαμες αυτό; 'Επομένως: που είναι το σπίτι σου κίτζίται; πώς το έξερεις πώς έφυγε; Εύκολωτατο, έ;

'Η δ. Μαρία Φαλαγγά κάνει ένα μικρό δώρο σ' άγαπητά της Διαπλάσσοπούλα. Τ'ώρατο βιβλίο της γι' τον Alfred de Musset ('Η ζωή του, το έργο του, μεταφράσεις ποιημάτων του), που πουλιέται στα βιβλιοπωλεία 30 δραχμές, μπορείς να το αγοράσεις από το γραφείο μου, ή να μ'ό το παραγγείλεις, μόνο με 20. Δίγα άντίτυπα έχουν μείνει.

Χαίρω, Μονάκριβη, που άφησες για λίγο την ταμπέλα, που τώρα το καλοκαίρι βρίσκεται στην «πρώρη άνάπτυξη της», και μ'ό έγραψες ένα πραγματικώς ώρατο γράμμα. Και μένα μ'ό άρεσει το ψευδώνυμό σου, γιατί άλλη φορά, για πούλν καιρό, το είχες μια έπίσης άγαπημένη μου φίλη, κ' έπειτα γιατί για σένα είναι «όνομα και πράγμα». 'Ω, έχεις δικιο πώς από τα περισσά χάδια της μονάκριβης προτιμώτερο ήταν ένα χαριτωμένο άδελφάκι! άλλ' αυτά, βλέπεις, τα κανονίζει ο θεός. Σοφ έστειλα τον τόμο του 1923 και τετράδια.

'Αλήθεια, Πληγωμένη 'Αετέ, ο φίλος σου άγαπά τα λογοπαίγνια σά νάταν αυτά «ό μόνος σκοπός της ζωής»; Νά του πής να προσέξη μ'ήν κυριεύη από τέτοια μανία, γιατί είναι πολύ κακή. 'Ανθρωπος που δεν σκέπτεται παρά πώς να κέρη λογοπαίγνια, καταντ ένα μ'ή σκέπτεται καθόλου και κάποτε — το χειρότερο — να λέη άλλο από εκείνο που σκέπτεται, που φροντίζει, για να ταίριάζη το λογοπαίγνιό του. 'Όταν από τέτοιες άσκήσεις λείπη ή είναι άλλοιότιχη μια λέξη, δεν πειράζει. Μά βέβαια, χρονική μονάς είναι κι' ο αιώνας, όπως και το λεπτό, τη στιγμή που λέμε τόσο αιώνας και τόσο λεπτό.

'Ωστε αν δεν άρρωσταίνες, Νέλλυ, άσφαλώς θα έπαιρνες 20 σωστό, άφού, μ'όλες σου τις άπουσίες, πήρες 19 1/15. 'Α. είσαι πολύ καλό κορίτσι! Κι' έγώ θα χαρώ πολύ αν έλθης στην 'Αθήνα και στο γραφείο μου. Το σκίτσο σου ώραιότατο. Το κομμάτι σου θα το διαβάσω με τη σειρά του.

Βοσσοπούλα, αυτό το ψευδώνυμο, καθώς θα είδες, σου ένέκρινα. Εύγε για το άριστα και καλή πρόοδο και στην τετάρτη. Ναι, τώρα που είσαι άκόμα μικρή, θά μ'ό γράφης λίγα κι' άμα μεγαλώσης —γρήγορα, έννοια σου—θα μ'ό γράφης «τόσο μεγάλα γράμματα που κανένα Διαπλάσσοπουλο δεν μ'ό έχει γράψει!» Καλώς να έλθης, σε περιμένω.

'Εχω και πολλά άλλα εκτενή κι' ώρατα γράμματα: άλλα μόνο με λίγα λόγια μπορώ ν' άπαντήσω, γιατί ο χώρος τελειώσε. Μικρό Καλλιτέχνη, έξτετέλεσα τις παραγγελίες σου και σε συχαίρω για όλ' αυτά που μ'ό γράφεις, έκτος βέβαια για τους θανάτους που με λύπησαν... ο καϊμένος ο παππούς, ο καϊμένος ο θεός... Δακρυομένο Χαμόγελο, συχαρητήρια για το μεγαλύτερο βαθμό, κι' ευχαριστήρια για τ'άλλα—Φόν Μόλις, καλή έπιτυχία στο Πειραματικό—Προσοπέκι, πολύ μ'ευχαρίστησε το γράμμα σου κι' έλπίζω νάρη και συνέχεια—Μόνα Λίτσα, αυτός είναι ο λόγος: ή έλλειψη έλθου με κάνει να παρατρέχω πολλά νόστιμα από τα γράμματα των παιδιών μου

όπως κι' από το δικό σου σήμερα το λατινικό προόμιο...—κι' έπειδή είπα «έλλειψη χώρου», στόπ! για το έρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

'Ως σήμερα έλαβα και τα έξης: «Τό ταξίδι από την Πάτρα στην Κερπινή», «'Ο κοδικός», «'Από τη ζωή μου», «'Η έπιμέλεια», «'Αγός, καρδούλα μου, λαγός», «'Υπογραφικά λάθη», «Πεταλούδα», «'Στό γοργόκύλημα του χρόνου», «'Μια θλιβερή στιγμή», «'Πώς έμαθα ποδήλατο».

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Δροσοστάλαχη, κ. (ΚΠ). Μαράμενος Κρίνος, ά. (ΣΚ). Πράσινη Αφρική, κ. (ΣΚ). Σουλατσάδρος, ά. (ΣΑ). Καζιμίας, ά. (ΣΒ). Κοτσιδού, κ. (ΨΩ). Ματιώτισσα, κ. (ΨΩ). Σφίγς, κ. (ΐ). Μαστραπός, κ. (ΐ). Κομήτης του Χάλεϋ, ά. (...). 'Αστακός, ά. (...). Σύλλογος «Ροκαβελούρα». Φτέρη, κ. (μία). Μικρή Λαίδη, κ. (Κάποια). Κάου Μπού, κ. (και όχι Τρελλοπαρέα Κάου-Μπού).

'Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: 'Αθανάσιον Διάκον (έ, πλησιάζει ο καιρός που θα γυρίσης, και θα ιδής όσους έπεθύμησες, και θα ξαναρχίσης την τακτική σου άλληλογραφία, και μένα θα μ'ό γράφης κάθε μέρα «για να βγάλης το άχτι σου...») Σύλλογον των 'Ιπποτών (ένέκρινα, καθώς είδατε, τα ψευδώνυμά σας: όχι, για όνομα του Σύλλογου δεν θα πληρώνεται δικαίωμα έγκρίσεως: εύχομαι καλή προοδο) Φαλαγγίτα (είδα τί ώρατα περνάς στη Βούλα, με τα ξαδέρφια σου. Το σκίτσο σου καλό, μά δεν έξω αν βγαίνει που είναι με μολύδι: αυτό θα μ'ό το πη ο ταίγογράφος: περιμένω τα ξεπαθώματα: όπόλοιπο στη διάθεσή σου δρ. 4.) 'Αηδόνι της Τήνου (εύχαριστώ και περιμένω: στην έρώτησή σου άπαντώ ναί!) Δογχοφόρον της Βεγγαλίας (έστειλα: αν είδες πώς έλαβα το κομμάτι σου, θα πη πώς περιμένει τη σειρά του: αν δεν το άνέφερα στα ληφθέντα, θα πη πώς χάθηκε: ή προθεσμία όλων αυτών των Διαγωνισμών είναι ως το τέλος 'Οκτωβρίου, ή συνδρομή σου λήγει την 30 Νοεμβρίου 1940.) 'Ελσα Σταμουλάκη (χαίρω πολύ, αλλά δεν θα πάρης καλ ψευδώνυμο: περιμένω) Τρελλούτσικον (κι' έγώ χαίρω που απέκτησες ένα τόσο καλό φίλο: ευχαριστώ για τα καλά λόγια: άρκετους τόμους μ'ό έχεις διαβάσει, όπέρ τους πέντε—κι' όχι «όπέρ των πέντε» όπως το λές: γιατί μόνο με αιτιατική ή ύπερ σημαίνει περισσότερο, παραπάνω: με γενική σημαίνει γι' άγάπη: «όπέρ πατρίδος») Νυχτοτράγουδο (τώρα γράμματάκι άπ' το χωριό μ'ό έδωσες και την καλή είδηση πώς θα έγκατασταθής στην 'Αθήνα σε περιμένω) Διαβάτην (δ κ. Ξ. τα έλαβε και θα σου άπαντήση άμα τα διαβάση) Σείριον (έστειλα: οι λύσεις, όταν πούτς το λυσόχαρτο μπορεί να γράφονται και με μαύρο μολύδι: περιμένω) Γυφτοπούλαν (ναί, μική μου, να μ'ό γράφης πιο συχνά τώρα που εύκαιρείς—κι' όχι ευχαρείς όπως το γράφεις: είναι από το καιρός κι' όχι από το χαίρω: δεν είναι δύσκολο να κάμετε ένα Σύλλογο, είδες έκεί άρκετά Διαπλάσσοπούλα) 'Αντι Κάγκα (το σκίτσο, που δημοσιεύθηκε καθώς θα είδες, σου το έπέστρεψα: σου άρεσε το θέμα του Διαγωνισμού Ζωγραφικής;) 'Αδολλά (τόμους

1906 και 1916 έστειλα) 'Ισπότην Λαγκαρντέρ (χαίρω που περνάς θαυμάσια στην έξοχή, και χωρίς να με στερήσαι: όχι δεν είσαι υποχρεωμένος να λάβης μέρος σ' όλους τους Διαγωνισμούς: μόνο σ' όσους μπορείς και σ' όσους θέλεις) Διατόντα 'Αστέρα (αυτό σου ένέκρινα και χαίρω πολύ: έχω όπόλοιπο στη διάθεσή σου δρ. 2,50: γράφς μου) 'Αϊνστάιν, 'Εβερεστ κτλ. κτλ.

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 15 Αυγούστου θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 29ου Διαγωνισμού Λύσεων. Αι λύσεις των 'Ασκήσεων του φυλλαδίου του-του δεκαί μέχρι της 31 'Οκτωβρίου

491. Δείγριφος

Ούδέτεγ' άρθρο αν ένωθ ή
Με ζωο τεράστιο της θαλάσσης,
Σπουδαίος εύθιος θά γεννηθ ή
'Ιστορικός και θά τή χάσης.
Σπογγαλιεύς του Αιγαίου

492. Μεταγραμματισμός

Ι θά βγάλο, Ο θά βάλο
Και θά κάνω—τρέχα ρώτα—
Γηραιό θεό μεγάλο,
'Από άνθος που ήταν πρώτα.
Σπογγαλιεύς του Αιγαίου

493. Αναγραμματισμός

Είναι στενή λωρίδα γής
Την αναγραμματίζεις;
Θά παίρνης όταν διορισθής
Αυτό που σχηματίζεις.

'Ηλιερασίεμα

494-495. Δημόδη Δινίματα
1.—Μακρύς, λιγνός καλόγερος
Και πτή ή κεφαλή του.
2.—Κοντός, χοντρός καλόγερος.
Τά χέρια του στίς τοέπες.
Σπογγαλιεύς του Αιγαίου

496. Ψαροόγκαλον

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Νάνικατασταθούν οι άστερισκοί διά γραμμάτων όπως ώστε νάνικατασταναται: 'Εντομον όχληρόν, άνεμος, άρχαία πόλις, εύώδες άνθος, νήσος του Αιγαίου, καταφύγιον των πλοίων, όπωρικόν, πτηνόν θαλάσσιον.
Καπετάν 'Αγρας

497. Κρυπτογραφικόν

1234564718=Ρωμ. αυτοκράτωρ.
248864 =Βυζαντινή ύμνογράφος.
3426318 =Ιστορικός.
424318 =Πλοίαρχιον.
5648 =Σοφός.
64718 =Θεός.
76718 ='Αρχ. βασιλεύς.
845548 ='Αγιος.

Μορφεύς

498. Μαγική Εικών άνευ εικόνος
—Φούλα, Σπήλιο, μην πατάτ' εκεί!
—Γιατί;
—Μά δεν βλέπετε τί είναι;
—Τί;
—Δεν τ'άκούσατε τουλάχιστο; Τό είπα.
Ταριγώτικο Διαβόλακι

499-502. Περσών Γράμμα μετ' 'Αεροσταχίδος

Τάρχικα των κάτωθι ζητούμενων λέξεων, αι όποίαι έχουν όλαι από έν γράμμα κοινόν—τό πτερωτόν, πρώτον εις την πρώτην, δεύτερον εις την δευ-

